

Kino Matica

Telefon 22-41

Predstave ob 16., 19
in 21. uri

Danes premiera

razkošnega zgodovinskega vefilma iz romantične
dobe viteskih dvobojev in ljubezni:

Vitez Lagardier

„Grbavi“

V glavnih vlogah: ROBERT VIDALIN, SAMSON FAINSLBER, JOSSELINE GOEL

Prirejene po svojem najpo-
pularnejšem romanu P. Fevala
„Le Boossu ou Le Petit parisien“
Prebrisan, drzni in lepi Lagar-
der bo očaral vso Ljubljano!

Ljubljana od včera do danes

Ljubljana, 15. decembra.

Piin jo je zadušil

Malo Pavlico Gregorinovo so pustili starši samo doma. Bilo je to v Domžalah. Dali so jo v stanovanje, zakurili peč, sami pa odšli po opravkih. Pri gorenju pa so iz peči uhajali strupeni plini, ki jih je mala Pavlica vdihavala. Plini so jo kaj kmalu omamili. Ko se je mati vrnila domov, je našla svojega otroka ležečega na tleh zraven peči. Bila je že v nezvesti. Zastrupila se je z ogljikovim dvokisom. Seveda je bila mati vsa iz sebe in je klicala na pomoč. Hitro so prihiteli sosеди. Nemudoma so odpeljali zastrupljenega otroka v ljubljansko bolnišnico. V bolnišnici so se zdravniki za zastrupljenega otroka zavzeli, toda zaman je bil njihov trud. Proti večeru je otrok izdihnil.

Tatvine v mestu

Tatovi so pridno na delu in ne mine dan, da ne bi bilo prijavljenih policiji nekaj tatvin. Tatovi izmikajo vse, kar mislijo, da jim bo prišlo prav. Ljubljanski policiji so bile zadnje čase prijavitelne naslednje tatvine: Iz stanovanja Marjana Dolovčaka na Bregu št. 18 je neznan tat ukradel pokromano zapestno uro znamke »Anker« z zapestnico vred. Dolovček je s to tatvino oškodovan za 800 din. — Nikeljasto uro je nekdo ukradel tudi iz kuhinje univerze Leopoldu Prošek. Ura je bila vredna 200 dinarjev. — Kaj radi pa tatovi odnašajo razne predmete iz gostiln in ne samo koles izpred njih. Iz neke gostilne je odnesel nepoznan tat tesarju Francu Zagarju kar cel ročni kovčec, v katerem je imel razno perilo, dva para čevljev, moški površnik, klobuk, potni list in še kopico drugih dokumentov, ki imajo za okrašenca veliko vrednost. Če jih ne bo dobil nazaj, si bo moral preiskrbiti nove listine, ki pa bodo zahtevale precej kolkov in drugih potov. Okradeni Zagar trpi v celoti 2500 dinarjev škodo. — Branjeva Ivana Slova pa je policiji prijavila, da ji je zmanjkalo iz večje gostilne »Pod

Športne vesti

PLAVALNE TEKME V BELGRADU.

Predsednikom so bile v zinskem kopališču v Belgradu propagandne plavalne tekme, ki jih je organiziral belgradski plavalni klub »Bob«. Prireditelj je lepo uspeš, zlasti je bilo veliko gledalcev. Med glavnimi rezultati je treba predvsem urediti uspeh Branka Zizka, ki je plaval na progi 200 m prosto. Progo je preplaval v času 2:17,6, kar je boljše od obstoječega državnega rekorda. Drugi je bil Balla, ki je preplaval isto progo v času 2:21,3. Tudi to je najboljši Ballov čas, ki ga je sploh kdaj dosegel. Lep rezultat v štafeti 5x50 m prosto je dosegla štafeta Boba v času 2:25,7. Organizacija tekem je bila prav dobra. Ostali tehnični rezultati so bili:

50 m prosto moški: 1. Miletič, (Bob) 28,7, 2. Zlobin, (Bob) 29,4;
50 m prosto ženske: 1. Finc Draguša, (Ilirija, Ljubljana) 34,8, 2. Dušanović, (Bob) 40,2;
100 m prosto moški: 1. Parač, (Bob) 1:25,5, 2. Pavlovič, (Bob) 1:27,8;
100 m hrbno ženske: 1. Finc Draguša, (Ilirija) 1:38,3, 2. Bijelič, (Bob) 1:38,4;
50 m prosto začetniki: 1. Pavlovski, (Rusija) 39,2, 2. Kirijev, (Rusija) 39,9;
200 m prosto juniorji: Skorič, (Bob) 2:57,3;
200 m prosto seniorji: 1. Bijelič, (Bob) 2,39, 2. Knežević, (Bob) 2:40,8;
100 m hrbno moški: 1. Ereegan, (Vojvodina, Petrograd) 1:24,2, 2. Vidović, (Jadran, Hercegovina) 1:25,1;
štafeta 3x50 m mešano: Busk 1:50,8.

Prve smučarske tekme na Sljemenu.

Prihodnjo nedeljo priredi smučarska sekcija SK Haska prve letošnje smučarske tekme. Tekme bodo v smuku in sicer iz Sljemena. Tekmovali bodo seniorji, juniorji in mladoletci. To bodo prve letošnje smučarske tekme.

GRADJANSKI V BUDIMPEŠTI

V nedeljo igra v Budimpešti proti tamkajšnjemu Ferencvarozu zagrebški Gradjanski. Gradjanski odputuje v Budimpešto danes s svojo najboljšo enajsterico. Za nastop Gradjanskega kluba v Budimpešti precej zanimanje.

V Zagrebu se pa sestaneta v pokalni tekmi prvak hrvaška in srbske lige Concordija in BSK. Povračilno tekmo bo igrala Concordija naslednjo nedeljo v Belgradu.

NA ZAPOVED

KRALJICE...

FILMSKI ROMAN

»Nisi pravičen niti do samega sebe! Španijo bi rad uničil, kajne, in to samo, da bi se na ta način lahko povzpeli do vrhunce slave. Res je, zmagal si pri Cadizu, tega se ne da zanikati, pridobil si si simpatije in naklonjenosti angleških ljudstva. Preveč si popularen, preveč pogosto te izgovarjajo vsa usta! Narod ima že rajši tebe kakor kraljico! Pazi se, dragi moj Essex! Rečem ti, da kraljica v tej zadevi ne pozna nobene šale. Ne bo dopustila, da bi kdaj zasedel njeno slavo in njen ugled...«
Essex je molče poslušal Bacona. Nekaj časa na njegove besede ni nič odgovoril. Potem pa je dejal:
»Tedad moram čakati...? Jaz sem plemenitega rodu! Moji dedje so bili na dvoru kralja Johna! Kar so plemiči učili kralja, to jaz lahko učim kraljico!«
»To je izdajstvo! Poginil boš, če se ne boš spremenil! Elizabeta je kraljica, to si izvoli zapomniti in več ne pozabi!«
»Kraljica je samo... ženska!«
»Boji se samo enega moškega... Tebe! In gotovo čisto po pravici!«
»Po pravici, utemeljeno? Kaj govoriš? Zakaj se me boji? Jaz sem zvest, vdan, lo-

jalen, mar ni res? Kaj potem hoče še več? In kako me je nagradila za zmagao in za vso mojo vdano službo ojej in Angliji!«
»Tebe je težko ukrotiti! Znan in priljubljen general si! Ljubi te, pa se te tudi boji — in če jo ti ljubiš, ali pa ne!«
»Jaz da jo ljubim? Seveda jo ljubim!«
»Človek, ki je mlad kakor ti...«
»Tudi če bi bila stara čarovnica, bi vse okrog sebe zasenčila! Ona je čarovnica! Ljubim jo, rad jo imam, hkrati pa jo tudi sovražim! Obožavam jo!«
»Seveda, s te strani ti jo boljše poznaš. Toda, dovolj, da te poverim... Nikar ne verjemi preveč nobeni ljubezni, najmanj pa ljubezni kakšne kraljice. Take ljubezni so od sil nevarne. Ne bi bil ti prvi, ki bi moral svojo preveliko prepričanje o ljubezni plačati z glavo. Dobro pazi na mejo, če nočeš propasti in obžalovati svoje neprimišljenosti!«
»Hvala, dragi učitelj Bacon, za tvoje lepo predavanje in dobro misleni nasvet!«
»Nasvet, ki ga ti po vsem videzu ne boš upošteval, kajne?«
»Skoraj res ne...«
Ne da bi kaj opravil, se Bacon počasi

odpravi nazaj proti Londonu. Ko bi ta spodobni človek ne bil tako obupno trmast! Vse bi se dalo urediti — tako pa si s svojo neurečeno svojeglavostjo sam koplje grob. Le kam ga bo neki to privedlo. Dobrega se mu nič ne obeta. On, Bacon, predobro pozna kraljico. Elizabeta ne bo popustila, v teh rečeh ne pozna šale — in četudi bi morala zatreti klic srca. Ta vladarica je ženska z močno voljo — take vladarice je ženska in možem s svojo neupogljivostjo voljo. In če jih obvladajo kdaj čustva, jih znajo obzdati brez oklevanja, četudi jim potem krvavi srce. Jedlo je udarilo ob jeklo. Ne Essex, ne Elizabeta ne bosta popustila, ko sta se sporekla. In prav v tem je nesreča: tako lepo bi lahko shajala, tako dobro se razumela. Ponos pa je trebil ob ponos — in ta spopad bode na vsak način poskušali izkoristiti vse temne, nevoščilne osebnosti, ki stalno v kalnem ribarju. So že začeli izpodjedati Essexov ugled pri kraljici, če spletakirajo — in prej gotovo ne bodo odnehal, dokler se jim ga ne bo posrežilo spraviti s poto. Ko je vendar Essex etokrat več vreden tako po svojem ravnanju in odkritem značaju kakor po sposobnosti kot vsi skupaj! Toda bil je ob nesrečni uri rojen, prav zares!
Nič kaj vesele misli ne obhajajo dobrega Bacona, ko stopa v kraljičin dvor. Žal mu je pogumnega fanta, žal pa tudi kraljice Elizabete, ki se muči, potem ko si je sama nakopala na glavo neveselosti, nesrečo, žalost in zapuščenost. Toda, saj sta po vsem videzu njen in njegov zna-

čaj preveč trda, preveč neizprosna, da bi mogla popustiti. V vsaki najmanjši ljubeznivosti, ki jo je kdo od njiju prvi prišel, bi gledal ponižanje. Moralo je tako priti...
Z zaskrbljenim obrazom sede v svoji sobi za mizo in se zastrni v rumeni, mirni plamen lojčke. Puste misli mu še dolgo ne dajo miru. S temnimi slutnjami se mu v tej samotni uri javlja bodočnost. Velikemu možu se v poveljanih obrisih kaže vzvišenost in siromaščina človeškega srca, ki okleva med ljubeznijo in ponosom in se strmo glavo meče tragediji v naročje.
Pri stari kovačnici blizu Londona, na samotnem kraju se je nenadoma pojavil jezdec. Očitno je bil to glasnik, kakor bi se dalo sklepati po njegovi obleki in opremitvi.
Utrujen je bil videti in komaj se je držal na nogah.
Poprosil je za vrč vode in ko si je nekoliko opomogel od napore jeze, je s hripavim glasom vprašal, katera pot drži v London.
Kovač mu je pokazal.
Ze v naslednji minuti je jezdec spet kakor blisk šinil v označeno smer.
Videlo se mu je, da se mu elovito mudi in da nosi s seboj zelo važna sporočila.
V hipu izgine kovaču izpred oči.
V kraljičini sobi so zbrane vse dame. Ni pa več tiste prejšnje veselosti in brezskrbnosti.

Kraljičine spremljevalke so se zresnile in zbrane v kotičku samo šepetajo. Malo dalje naprej, v levi, kraljica sedi za šahovsko mizico.
Njej nasproti sedi lady Penelopa, ki prav ta trenutek vleče novo potezo.
»Penelopa, kraljico bi rada vžela, tako? Mislim, da si le preveč nasilna!«
To pravi kraljica Elizabeta.
»Prav vsako figuro je mogoče vžeti!« ji odvrne lady Penelopa.
Kraljica je živčna, neestrpna.
»Vem, da to misliš! Toda kraljica bo svojo zavarovala! Zakaj ne premakneš figure?«
Penelopa napravi odločilno potezo.
»Sah, Veličanstvo! Zdaj je kraljica brez moči!«
Skoraj v jezi ji odvrne Elizabeta:
»Kraljica ni nikdar brez moči, zapomni si to! Na primer, poglej!...«
In z eno samo srdito kretajo podre in pomete vse figure s šahovske deske.
Penelopa se preplašeno začne opravičevati:
»Nisi bila nekakor za igro, toda Vaše Veličanstvo mi je zapovedalo, naj igram. Danes Vaše Veličanstvo prav gotovo ni bilo dobro razpoloženo za saho!«
(Dalje sledi.)

„Policijski dnevnik“ ga je spravil pod ključ

Maribor, 11. dec.

Te dni je izšel »Policijski dnevnik«, ki ga kakor znano izdajajo naše policijske oblasti. V tem dnevniku sporoča policija vsem varnostnim oblastem o izvršenih zločinih in o zločinah, ki jih razna oblastva po državi iščejo.

Tako je »Policijski dnevnik« poročal o veliki tatvini, ki jo je v Brekem v Bosni izvršil delavec Karel Simonič, doma z Gočoveškega hrha v občini Sv. Trojice v Slov. gorah. Možakar je bil v Birkem zaposlen pri pekovskem mojstru Tasu Djordjeviču. Temu je lepega dne razbil železno blagajno, vzel iz nje svojo poslovno in vojaško knjižico in moštrovih 10.000 dinarjev. Z vsem tem je neznano kam izginil. Naša oblastva, opozorjena o tem zločinu v »Policijskem dnevniku«, so postala pozorna. Upravičeno so domnevala, da se bo Simonič pojavil kje v Sloveniji, če že ne v rojstnem kraju. Domneva se je izkazala za pravilno. Simonič je prišel na svoj dom, kjer je padel v roke pravice. Sedaj se nahaja v zaporih mariborskega okrožnega sodišča.

Pri Simoniču so od ugrabljenih 10.000 dinarjev našli le še 4.000 dinarjev. Pri zaslišanju je izpovedal, da ga je k tatvini nagovoril njegov bivši delodajalec v istem kraju. To nagovarjanje da ga je napotilo, da je s sekro razbil blagajno in iz nje pobral, kar je smatral za vredno. Po izvršeni tatvini je takoj odšel na prvi vlak, s katerim se je odpeljal v Osijek, odtod pa proti Zagrebu, kjer je razkošno živel nekaj dni, potem pa odšel v svoj rojstni kraj, kjer so ga prijeli.

Murska Sobot

Lov na zajce je v polnem teku. Prekmurje je znano kot zelo bogato z zajci. Niso redki dnevi, da naredijo tako imenovani krožni lov in ustrelijo po več sto zajcev. Posebno lansko leto so jih vozili kar s tovornimi avtomobili in jih potem prodali največ v Čakovcu. Kljub temu, da je lansko leto pač več tisočev dolgočuev, so naredili preteklo zimo na sadnem drevju ogromno škodo. Tudi letos ni izključeno, da nas bo obiskala huda zima in zajci bodo spet, če ne bodo sadjarji pravočasno zavarovali sadno drevje, čistili zobe z lubjem sadnega drevja. Sanjarji se letos tolažijo, da je dolgočuev manj, ker jih je precej pobrala lanskoletna zima. Temu v prilog govorijo tudi letošnji lovi, ker je baje število ustreljenih zajcev na teh lovih znatno manjše kot lansko leto. Morda bodo letos zajci le prizanesli sadnemu drevju, vendar jim ne smemo preveč zaupati.

Grof in Panič obsojena. Pes neke zasebnice v Soboti je ugriznil Grofa Ivana iz Velican. Stara zasebnica je Grofu majhno rano izprala in zavila ter mu dala primerno odškodnino, ker ni hotela imeti opravka s sodiščem. Grof je boječnost starke izkoristil in se domenil s svojim tovarišem Paničem, ki je začel od starke izsiljevati denar. Najprej ji je prišel povedal, da je moral Grof v bolnišnico, nato, da so mu morali odrezati nogo, nazadnje, da je Grof umrl. Starke je vse verjela in plačevala vedno večje zneske. Toda zvita prevara je kmalu prišla na dan in Panič je moral z sumrlim Grofom pred okrožno sodišče, kjer je Panič dobil 6, Grof pa 5 mesecev strogega zapor.

Celjske novice

Zlata nedelja v Celju. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse svoje članstvo in kupujoče občinstvo, da bodo trgovine v območju celjske mestne občine v nedeljo, dne 22. decembra, odprte od pol 8 jutraj do pol 12 popoldne.

Na sveli večer, 24. decembra, morajo biti trgovine na debelo in njihove pisarne zaprte ves popoldan, ostale trgovine pa bodo zaprte od 5 popoldne dalje, medtem ko smejo trgovine z delikatesami obratovati do 7 zvečer.

Žalostna dogodka s Polzele pred celjskim sodiščem. O hudi prometni nesreči, 22. septembra na banovinski cesti v Parizljah smo v našem listu že poročali. Tega usodnega večera, ko sta se peljala 32letni gostilničar Cimperman Alojz iz Polzele in Canjko Franc z enovprežnim kolesjem iz Braslovč proti Polzeli skozi Parizlje, sta trčila z motornim kolesom v voz Drev Slavko in Frankovič Milan, ki sta se vozila proti Braslovčam. Pri karambolu je vozno oje predlo Drevu Slavku prsni koš, da je na mestu izdihnil, Frankovič pa je dobil hude notranje poškodbe in je ležal dva in pol dneva nezavesten.

Se bolj tragičen dogodek se je odigral dne 27. oktobra v Cimpermanovi gostilni na Polzeli, kjer je v prepiru po nesreči ustrelil v vinjenosti in razburjenosti domači gostilničar Cimperman Alojz svojega mesarskega pomočnika Bratca Antona, da je obledel mrtev.

O obeh tragičnih dogodkih je razpravljalo okrožno sodišče v Celju. Cimpermana je zagovarjal celjski odvetnik dr. A. Voršič. V obširnem zagovoru je poudarjal, da je prišlo do tega nesrečnega dogodka v gostilni zaradi nesrečnega naključja in vinjenosti ter razburjenosti. Sodišče je obsodilo Cimpermana po § 177 na eno leto in šest mesecev strogega zapor.

Gostovanje ljubljanske Drame v Celju. V torek, dne 17. decembra bo gostovala ljubljanska Drama s Shakespeareovo žaloigro »Romeo in Julija«. To je tragedija dveh mladih ljudi, ki postane žrtvi usodnega sovraštva med njunima rodbinama. Ta igra je poetična umetnina Shakespeara, v kateri je pokazal moč ljubezni in ki se odlikuje s čudovitimi lirskimi in močnimi dramskimi prizori. Novi prevod je delo Otona Zupančiča. Zrežiral ga je dr. Bratko Kreft. Scensko glasbo je komponiral kompozit dirigent D. Zebre. Načrte za inscenacijo pa je napravil inž. E. Franz. V naslovni vlogi bosta nastopila: Jan in Levartjeva, v glavnih pa: Nablocka, Mira Danilova, Gabrielčičeva, Lipah, Kralj, Sever, Presetnik, Skrbnišek, Peček, Gregorin in drugi. Opozorjamo p. n. Celjane na začetek predstave, ki bo ob 19 in to z ozirom na povratek ansambla z zadnjim vlakom iz Celja.

Zahtevajte povsod naš list!

Poročen mož obsojen zaradi ženitnega sleparstva

Maribor, 12. dec.

Kurjač državnih železnic v Mariboru, 42letni Ivan Kaufman, je leta 1936 delj časa živel v Murski Soboti. Tam se je seznanil z Rozo Rafaelovo. Čeprav je bil Kaufman takrat že poročen in oče, je Rafaelovi natvezal, da je še samsac. S tem si je omogočil pot do Rafaelove, s katero sta kmalu začela razmerje. Konec leta 1936 je Rafaelova po zgledu tolikih Prekmurk odšla na sezonsko delo v Francijo. Tam se je pridno lotila dela in varčevala, kar se je dalo. K delu in pritrjevanju od ust jo je gnalo upanje, da se bosta s Kaufmanom po njenem povratku iz Francije poročila. Rafaelova je svojemu »zaročencu« popolnoma zaupala in verjela vsem njegovim obljubam. Pred njenim odhodom v Francijo sta se domenila, da bo Rafaelova ves prihranjen denar pošiljala Kaufmanu, ki ga bo nalagal v hranilnico, da bosta ob vstopu v zakon imela nekaj prihranjenega denarja.

Rafaelova je Kaufmanu prvi denar poslala meseca decembra 1936. Kaufman ji je takoj pisal, da je denar sprejel, da ga je pa moral porabiti zase, ter da ji ga po poštenu vrnil. Istočasno ji je svetoval, naj pridno varčuje in pošilja denar, ki ga bosta za poroko potrebovala. Rafaelova mu je res denar še pošiljala, on pa ji je v pismih zagotavljal o svoji ljubezni in srčni želji, da se čimprej poročita. V pismih ji je sporočal, kako je za njen denar kupil parcelo, na kateri je že pričel graditi hišico in da jo bo iz Francije poklical k poroki, čim bo hišica dograjena in sposobna za vselitev.

V teh najlepših upih pa je Rafaelova dobila usodno pismo, katerega ji je nekdo pisal od doma. V njem ji je bilo sporočeno, da je Kaufman že poročen in oče več otrok in da hišica, o kateri ji je pisal, ni njegova, marveč last njegove žene. Po prejemu tega pisma se je Rafaelova vsa potrta podala na naš konzulat in tam prosila, naj naša oblastva uvedejo preiskavo.

Oblastva so takoj uvedle preiskavo in ugotovila Kaufmanovo sleparijo, zaradi katere se je znašel pred sodniki. Prva razprava je bila že meseca februarja, pa so jo takrat preložili, ker je sodišče hotelo zaslišati tudi Rafaelovo.

Kaufman se je zagovarjal, da je imel trden namen Rafaelovo poročiti, ker se je od svoje sedanje žene nameraval ločiti in da je res kupil parcelo in začel zidati hišico. Lastna žena je Kaufmana hudo obremenjevala. Izpovedala je, da živila z možem ločeno, da pa ločitve ni izreklo sodišče. Dalje je izpovedala, da je njen mož hud zenskar in da ima nezakonske otroke, vsakega z drugo žensko. Končno je še izpovedala, da je parcelo kupila ona in da je mož prispeval le 200 dinarjev. Vse ostali denar, ki ga mu je poslala Rafaelova, je brčkone zapravil.

Vsega skupaj je Rafaelova svojemu »zaročencu« dala blizu 10.000 dinarjev. Tako je prevarana Rafaelova ob ves svojo težko prislužen denar, poleg tega pa ob veliko upanje, da bo v lastnem domu mogla zaživeti lepo družinsko življenje.

Pri današnji razpravi je bil Kaufman obsojen na pet mesecev strogega zapor, 300 dinarjev denarne kazni in na dve leti izgube častnih pravic.

Vremensko poročilo

goče, da je taka ženska kot ste vi, prišla v krdelo takih hijen kot so Lose, Morris in Bunton...»

Ona je zmignila z rameni in komaj slšno rekla:

»Sedaj je prepozno za kesanje.«

»Vi ste zelo nadarjeni in vsekakor bi dosegli v življenju velike uspehe,« je nadaljeval Catleen. — »Toda zdaj vse tako kaže, da boste za nekaj časa morali obleči sivo uniformo, o kateri sva včeraj govorila.«

Naenkrat je Dora dvignola glavo:

»Tako lepo deklico? Jaz mislim, da ne bo treba. Sicer pa, ko bo sodišče zvedelo za vse zločine Rogerja Buntona, mislim, da ne bo niti najstrožja porota smatrala njegove smrti za nenadomestno izgubo človeštva...«

Dora Dabrey se je skušala malo nasmejati.

»Nikar me ne pozabite ob vsem tem, kar se je zgodilo! Skupaj sva preživela nekaj težkih in grenkih ur. Obiščite me kdaj!«

Catleen je priklimal.

»Dobro, prav gotovo bom prišel,« ji je pričrčno rekel, oči pa so se mu radostno smejale.

KONEC

Kraj	Barometer- sko stanje	Tempe- ratura v °C		Relativna vlažnost v %		Vetar (smjer, jakost)	Pada- vine	
		suš. st.	nat. manj.	0-10	10-20		m/m	vrsta
Ljubljana	759.7	-2.0	-4.8	84	6	SW ₃	—	—
Maribor	759.1	1.0	-5.0	90	10	0	—	—
Zagreb	750.2	3.0	-4.0	90	10	0	—	—
Beigrad	746.3	3.0	0.0	90	10	W ₈	0.6	dež
Sarajevo	748.4	3.0	-1.0	90	10	0	0.5	dež i sneg
Vis	749.7	3.0	1.0	80	7	NW ₆	—	—
Split	748.2	7.0	3.0	50	8	NW ₅	—	—
Kumbar	745.4	10.0	5.0	70	8	NW ₈	27.0	dež
Zirje	749.8	6.0	4.0	50	5	N ₂	—	—
Đubrovnik	745.0	8.0	4.0	70	6	NE ₅	8.0	dež

Vremenska napoved: Delno oblačno in mrzlo vreme. Najnižja temperatura na letališču je — 9,5 stopinj C.

»Zvezde žarijo« najlepše na jesenskem nebu. Marsikdo zvedavo gleda ta ogromna nebesna telesa, ki nas obdajajo. Malokomu pa je dano, da bi prodiril globlje v gibanje zvezd. Prosvetna zveza priredi danes ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani predavanje, v katerem nas bo g. prof. Šušteršič seznanil z našim zvezdnatim nebom. Njegove besede bodo pojasnile številne skioptične slike. Vabimo zlasti dijaško mladino. Predprodaja vstopnic pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva 7 in v trgovini Sfiligoj. Vstopnina po 3, 2 din, za dijake 1 din.

Petek, 13. decembra, ob 15: Razvalina življenja.
Ljudska predstava. Globoko znižane cene.
Sobota, 14. decembra: »Cigani.« Izven.
Nedelja, 15. decembra ob 15: »Mali lord.« Mladinska predstava. Znižane cene od 20 din navzdol.
Ob 20: »Romeo in Julija.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Petek, 13. decembra. »Friderika.« Red A. Gostovanje tenorista Josipa Gostića.
Sobota, 14. decembra: »Vesele žene windsorske.« Premiera. Red Premierski.
Nedelja, 15. decembra ob 15: »Grof Luksemburški.« Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Ob 20: »Friderika.« Izven. Gostovanje tenorista J. Gostića.

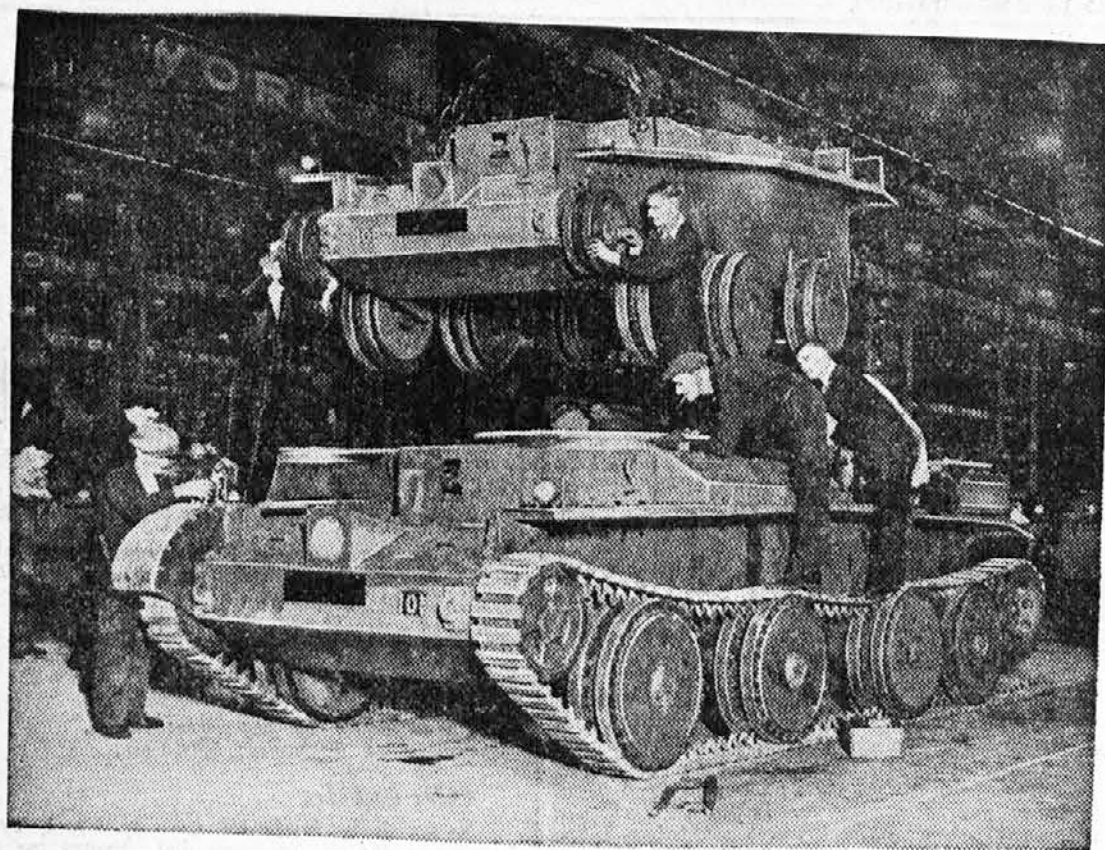
Nj. kr. Vis. kneginja Olga je lani in letos povabila vsa mesta kraljevine Jugoslavije in vse drugo prebivalstvo revežem na pomoč za olajšanje zimskih tegob. Ljubljanski odbor za zimsko pomoč se tudi letos trudi, da bi iz najrazličnejših virov zbral čim največ prispevkov, ki bi mu omogočili čim največjo zimsko pomoč ljubljanskim revežem. Naša dobrosrčna javnost bo gotovo z veseljem sprejela vest, da so dobrotniki ljubljanskih revežev v ta namen v nekaj tednih podarili že okrog 300.000 din, seveda se bo pa ta znesek prav naglo ne le povečal, temveč tudi pomnožil. Vsa ljubljanska društva so naprošena za prireditve v prid zimski pomoči in je že tudi bilo nekaj takih prireditve, gotovo pa tudi druge organizacije ne bodo pozabile na ta način dokazati svoje srčne kulture. Posebno se mladina pripravlja, da bi na akademijah pokazala svoje dobro srce mestnim revežem, pa tudi plesalci in prireditelji plesov ne smejo pozabiti na reveže. O božicu naj se pa prav vsi prebivalstvo spominja svoje dolžnosti do revnega bližnjega, zlasti naj pa voščijo božične in novoletne praznike samo z razglednicami, ki jih je izdal ljubljanski odbor za zimsko pomoč. Na

razglednici je ljubeč prizor božične igrice, ki so jo lani igrali varovanci mestnega otroškega prehodnega doma v stari cukrarni. Kdor pogleda tega ljubečega Jezuščka med angele in hvaležnimi otroci, ne more verjeti, da so to tisti otroci, ki so nekdaj zapušteni in zanemarjeni Ljubljancani nadlegovali s prodajanjem in prosjačenjem. Tako so se varovanci otroškega prehodnega doma zahvalili svojim dobrotnikom in v razglednico naj sedaj opominjajo najhrišče javnost na njeno dolžnost za reževo, svetu naj pa ta razglednica pokaže, s kako velikim uspehom Ljubljana pomaga revni mladini. Kakor so se Ljubljancani že pred več ko 100 leti v prid revežem odkupovali od božičnih in novoletnih voščil ter v znamenje teh odkupnin dobivali lepo opremljene izkaznice, tako naj tudi letos ne bo nobenega Ljubljancana, ki bi božičnih praznikov in Novega leta ne voščil s razglednicami odbora za zimsko pomoč. Vsaj to najmanjšo socialno dolžnost mora izpolniti sleherni prebivalec našega mesta, da bo voščil božične praznike in Novo leto s razglednicami v prid zimske pomoči. Razpečevala jih bodo predvsem trafike in trgovine s papirjem.

Tel. 22-21

Predstave
ob 16., 19. in
21. uri

n Vyke Mason

V angleški tovarni, kjer izdelujejo najtežje tanke.

Baden Powell, ustanovitelj skavtov, ki je umrl, pa je le še živ

Te dni se je razširila vest, da je umrl skavtski organizator Baden Powell. Toda smrt mu je za enkrat še prizanesla in listi, ki so jo sporočili, so morali preklaticati. Njegovo življenje je bilo zelo zanimivo. Smrt je starega skavta že enkrat držala za vrat in o tem pripoveduje zgodba sledeče:

V Indiji je težko zbolel, ko je bil že major in najbolj znan častnik angleške vojske. Zdravnik ga je pregledal in rekel: »Če bo imel srečo, se bo še izmazal.« Ko je zdravnik odšel, ga je obiskal neki prijatelj in rekel: Ali si bolan? Skodal čez štirideset dni bo odšla neka kolona in poveljstvo je sklenilo, da jo boš Ti vodil, če boš ozdravel. Ta vest je na Powella tako delovala, da je pozabil na vse, samo ne na odločno voljo, da kljub vsemu ozdravi. Zdravnik si je na vse načine prizadeval, da bi bolnik bolezen prebolel in popolnoma ozdravel. Ni še minilo štirideset dni, ko je Powell že toliko ozdravel in se popravil, da je vstal iz postelje. Zdravnik pa mu ni dovolil, da bi se podal na težavno pot in vodil kolono. Naslednji dan so v bolnišnico pripeljali nekakega njegovega tovaršila, ki je tudi zbolel za des. interijo. »Z menoj je konec, umrl bom«, je rekel Powellu. »Bedaki! Jaz sem bil še huje bolan kakor Ti, pa sem le ozdravel. Ne misli na bolezen, ampak na to, kaj boš delal, ko boš zapustil bolnišnico.«

Kljub zdravnikovim prepovedi je odšel Powell s tremi vojaki za kolono, ki jo je hotel in odpeljal v še neposlušne indijske kraje.

Ta njegova zgodba dokazuje, da je mož zelo odločne volje, ki se mu smrt izide v druge ni upala blizu.

Njegovo življenje v začetku ni bilo ravno z rožami posejano. Bil je šesti otrok siromašnega pastora, ki je imel deset sinov. Ko je bil Powell star tri leta, mu je umrl oče. Ker ni imel sredstev, ni mogel študirati. Z dvajsetimi leti je vstopil v angleško vojsko, da bi si zaslužil 1 kraljevi šiling. Zaradi tega ni postal še bogat, vendar pa je zadovoljno živel. Čeprav ni živel bogve kako resno in pametno, vendar se ni nikdar napil, ker je bil »tretji kozarec vina vedno slabši od prvega«. Bil je član pustolovne družbe »Bosporski bratje«, ki je imela nemavaden obred: Zlagali so stole v piramido, potem pa skakali med nje, čez mize. Piramide so se podirale, stoli seveda pa dobili »poškodbe«. V vojni s Zuli (1879-1899) se je posebno izkazal in tedaj se je začela njegova življenjska pot. Powell ni ne velik, ne močan, toda izredno hiter, spreten, vztrajen, izreden opazovalec in začuda hladnokrven, kar pove naslednja zgodba:

Nekoč so ga poslali z nekim njegovim tovaršim na ogled v pokrajini Mateba. Iz taborišča je odšel popoldne, jahal po puščavi ves noč in je šele pred jutrom odkril sovražne postojanke. Ravno ko se je pripravljaj, da se bo vrnil, je opazil prekrasnega leva. Prilika je bila, da nič take. Powell in njegov tovaršil sta snela puški z rame, pomerila, ter ter sprožila. Krogle pa so levo samo težko rani.

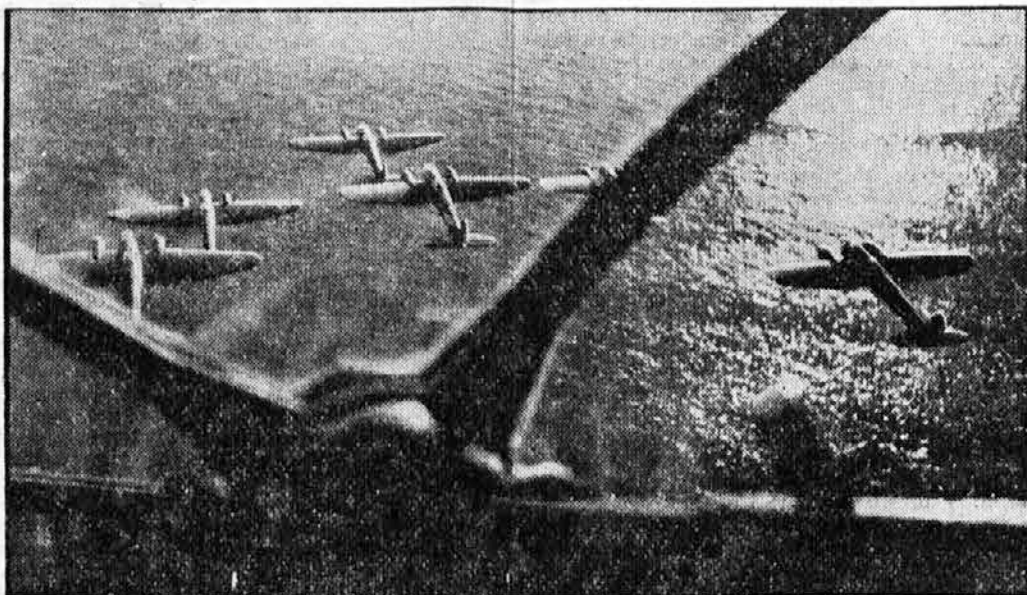
Dvignil se je in pogljal proti lovcema. Ko je lev prišel blizu, je Powell še enkrat ustrelil in do smrti pobil razjarjenega leva. Čeprav je bil sovražnik blizu, sta predzna lovca začela devati leva iz kože. Tedaj pa so zažvižgale krogle sovražnika, ki ju je opazil. Toda lovca si nista iz tega nič storila in sta svoje delo do konca opravila. Šele ko sta imela kožo, sta se povzpela na konja in jo odkurila kar se je dalo.

Drugič zopet je vodil majhno ekspedicijo v Santi, ki so jo angleški vojaki imenovali »Pokopališče belcev«. Prišli so v velik in neprehoden gozd, kamor se ni prodrla človeška noga. Tla so bila močvirnata in ekspedicija je noč in dan vdihavala duh, ki je spominjal na gnajoče zelje. Živeli so od banan. Veak dan so prepotovali dvajset milj »praznega želodca in lahkega srca«.

To je nekaj podatkov o življenju zanimivega moža, ki je pred nekaj tedni umrl, za časopise seveda, v resnici pa še pri moči, kakor da se za skavta spodobijo.

Finska prosi pomoči v Ameriki

Finski poslanik v Washingtonu Prokop je te dni poslal ameriški javnosti prošnjo za pomoč Finski. Prokop pravi, da Finska potrebuje pšenice, suhega sadja, zdravil, oblek, čevljev in mila. Zlasti pa je Finski najbolj potreben denar, da bi lahko kupila tisto, kar ji je potrebno.

Eskadrila italijanskih bombnikov v ble ščečem soncu nad Sredozemskim morjem.

Stoletnica Napoleonovega pogreba v Parizu

Te dni bo Francija slavila eno svojih najbolj ganljivih stoletnic v svoji zgodovini: stoletnico prenosa Napoleonovih zemskih ostankov v Francijo. To se je zgodilo 15. decembra 1840 ob ogromni udeležbi ljudstva. Napoleonovo truplo so tedaj položili v grobnico v Invalidskem domu v Parizu. Poslušalci francoskega radia bodo imeli priliko elišati obnoveitev te manifestacije. Za osnovo bo služilo besedilo velikega pesnika Viktorja Hugoja, ki je popisal vso svečanost, parade in sprevede čez Elzejske

poljane. Pred 15. decembrom bo francoski radio vsak dan obujal epomine na smrt Napoleona, ki je izdihnil na skromni postelji na otoku Sv. Helene. Francoski radio je vložil mnogo naporov, da bi z reportažo o prenosu Napoleonovih posmrtnih ostankov poudaril tisti pomen, ki ga zasluži obletnica tako velikega zgodovinskega dogodka. Pri izvedbi te reportaže bosta sodelovala dva polka pehote in korenice in 3000 mož iz vrst mladine.

Različne teže

Če hočete koga preizkusiti, koliko konjskih sil žene njegove možgane, ga navadno vprašate, koliko tehta kilogram svinca in koliko kilogram perja. Seveda so to že obupni poskusji in pravijo, da kadar bo konec vojne, bo moral vsak poslanski kandidat in vsak, ki se bo spustil v politično morje, zadovoljivo odgovoriti vsaj na tri podobna vprašanja. Na prvi pogled se zdi tako vprašanje smešno in človek zaradi takega zadovoljivega odgovora gotovo ne bo postal član akademije, toda če se vprašamo, koliko tehta liter vode in koliko liter živega srebra, pa postane stvar že malo drugačna.

Liter vode tehta 1 kilogram, liter živega srebra 13,6 kg, liter olja pa 900 gr. Liter petroleja pa je še lažji in tehta 800 gr, liter špirta pa samo 700 gr.

Po drugi strani pa imamo težke litre. Tako tehta liter zlata 19,2 kg, liter svinca 11,3 kg, liter srebra 10,4 kg, liter železa 7,7 kg, liter voska pa 900 gr. Seveda je še mnogo drugih stvari, ki ima vsaka svojo težo in tudi naš slavni cviček, ki je marsikje enak težji vode.

Strašna poplava v Odrinu

Poplava reke Marice v okolici Odrina so te dni zavzele tak obseg, kakor ga ne pomnijo od leta 1876. Proga, ki veže Carigrad z Evropo, je na več mestih pod vodo in bodo zaradi tega mednarodni promet za nekaj dni ustavili, ker je na nekem mestu 190 m proge razdrte, popravila pa se bodo lahko začela šele tedaj, ko bo voda otekla. Poplava je zajela epodnji del mesta Odrina. Utonili sta dve ženski in porušeni je bilo 32 hiš. Izpraznili so nad 2000 hiš, železniški promet med vzhodno Tracijo in Balkanom pa je še zmeraj ustavljen. Poplavljeno je tudi grško in bolgarsko ozemlje v bližini turške meje zaradi naraščanja treh rek v tej pokrajini.

Španski zavod za Sredozemlje

Pod predsedstvom španskega guvernerja v Barceloni je bila zadnjič seja Zavoda za proučevanje Sredozemskega morja. Na sestanku je bil sprejet sklep, da se takoj začne izdajati ilustriran časopis, ki bo uradno glasilo zavoda. V tem časopisu bodo objavljali razprave iz vseh držav, ki so ob Sredozemskem morju. Prva številka bo posvečena Španiji. Uprava zavoda je nato proučevala vprašanje podpor za potovanja v države okoli Sredozemskega morja in vprašanje, kako se naj organizira razstava sodobnih in zgodovinskih španskih slikarjev, kiparjev in pesnikov. Ta razstava bi naj bila takšna, da bi lahko obiskala vse sredozemske države.

Dva bokserja se dajeta na žive in mrtve. Vendar pa dobi eden toliko časa, da reče drugemu: Nesrečnik! Ali ne veš s kom imaš opravka? Jaz sem se rodil z bokerskimi rokami. Imenitno! Tudi umrl boš z njimi.

Droblj od vsepovsod

V pretekli vojni je Anglija spravila na noge čez 5 milijonov mož prostovoljcev. To je bila zasluga vojnega ministra lorda Kitchenerja, ki je bil res pravi vojaški vzgojitelj.

Obleganje Verduna po Nemcih se je začelo 21. februarja leta 1916. ob 7 uri zjutraj. Ta oblega je Nemce veljala do 15. decembra istega leta 700.000 mrtvih, ranjenih in ujetnikov, kar pa vse skupaj ni nič zalego, ker Nemci trdnjave le niso mogli zavzeti.

Švičarji uživajo svojo nevtralnost, od kar je prenehala zveza trinajstih kantonov. To se je zgodilo leta 1648. z westfalske pogodbe. Ta nevtralnost je bila leta 1815. na dunajskem kongresu uradno priznana kot eden glavnih pogojev in podlag evropskega ravnovesja.

Ibn Saudova Arabija obsega kraljestvo Nedžed in Hedžed. Ti dve kraljestvi sta združeni pod žezlom kralja Ibn Sauda že od leta 1932. Glavno mesto Ibn Saudovega kraljestva je Džidda. Kraljestvo meri 1.544.000 kv. kilometrov in ima 5 milijonov prebivalcev.

Na zadnji seji švicarskega narodnega sveta so sklenili da bo prihodnje leto obdelanih v Švici vsaj 50.000 ha več zemlje kakor pa dosedaj. V Švici so stori vse potrebno za mobilizacijo delovnih sil, in sicer bodo delavstvo iz industrije premestili v kmetijstvo. Tudi bodo pri kmetijstvu dobili delo številni brezposelni in pa vojaki, ki bodo prišli na dopust.

Naměstnik angleškega zunanjega ministra Butler je zadnjič izjavil, da je angleška pomoč Kitajski prekoračila vsaj 10 milijonov funtov šterlingov (2 milijardi dinarjev). Ko je omenil, da so Združene države dale Kitajski 100 milijonov dolarjev, je rekel, da je angleška vlada sklenila dati Kitajski še novo finančno pomoč.

Grški časopisi posvečujejo ganjlive članke epomini mladega časnika Costia Papadakis, člana časnikaškega društva v Atenah, ki se je na bojišču odkloval kot rezervni podporočnik in je junško padel.

Anglija se je na podlagi angleško-turškega trgovskega sporazuma obvezala, da bo do konca leta dobavila Turčiji 24 lokomotiv in 600 vagonov. Razen tega bo dobila v naslednjih 6 mesecih Turčiji mesečno po 4 lokomotive in po 100 vagonov, kar da spet 24 lokomotiv in 600 vagonov. Tako bo Turčija dobila po določenih pogodbah 48 lokomotiv in 1200 vagonov.

RADIO

Program radio Ljubljana

Sobota, 14. decembra: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselik zvokov (plošče) — 12 Veselih plošč vesel je svet, čeprav neznan je njihov red — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Veselih plošč vesel je svet, čeprav neznan je njihov red — 14 Poročila — 17 Otroška ura: Trije potepini (članice Nar. gled.) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Rad. ork. — 18.40 Kaj bo, če se petroljski vrelci izžrpajo (prof. C. Šleibinger) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Mandoline igrajo (plošče) — 20 O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Iljada v znamenju 1940 — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za konec tedna igra Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 14. decembra: Belgrad: 21 Zab. konc. — Zagreb: 20 Nar. pesmi. — Bratislava: 18.40 Koračnice. — Praga: 18.30 Večerni konc. — Solija: 20 Kom. glasba. — Beromünster: 19.15 Vaska godba. — Budimpešta: 20.20 Kom. konc. — Bukarešta: 20 Večerni konc. — Stockholm: 19.45 Lahka glasba. — Ital. postaje: 19.30 Zbor in ork. — Sottens: 19.30 Filmska glasba. Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m): 19.40 — Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 5.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVIM SLUŽBI

Toda Maks je bil Stalinovec, ki ga nič ni moglo omajati. Ne da bi posamič odgovarjal na moja vprašanja, se je spravil na to, da bi čiščenje branil v celoti. Govoril je:

»Sovjetska zveza preživlja nevarne čase. Kdor je proti Stalinu, je proti revoluciji!«

Neko noč sem se prav pozno vrnil v svojo sobo. Šel sem spat, ne da bi prej potrkal pri Unschlichtovih na vrata. Sredi noči me je prebudil šum na vratih. To je GPU, prišla je pome, sem si mislil. Toda niso prišli k mojim vratom.

Ob sedmih zjutraj je potrkalo pri meni. Ko sem odprl, je stala Maksova žena Regina pred mano. Solze so ji lile čez lica, v očeh sem ji videl bojazen.

»Vzeli so Maksa! Vzeli so Maksa!« je bilo vse, kar je mogla reči.

Pokazalo se je, da so Maksa prejšnji večer prišli, vprav, ko je prihajal iz urada in stopil v vežo hotela. Agenti GPU so vso noč iskali po njegovi sobi in so po pomoti z drugim gradivom vzeli tudi vse moje osebne listine. Navse zgodaj zjutraj je vodja hotela povedal Unschlichtovi ženi, da mora sobo izprazniti v eni uri.

Regina ni v Moskvi imela nič sorodnikov. Ni imela nič denarja. Pa celo z denarjem je bilo v Moskvi nemogoče dobiti streho v tako kratkem času.

Prizadeval sem si, da bi hotelskega vodjo omajal, a je ostal trd. Tudi njegovo vedenje do mene se je bilo spremenilo.

Kaj nisem bil Unschlichtov zaupni prijatelj? Zdelo se je, da njegov obraz govori, da tudi mojega položaja ne smatra ravno za varnega.

Poklical sem našega skupnega prijatelja, visokega uradnika v vojni obveščevalni službi, katerega sem komaj dva dni prej srečal v Maksovi sobi. Vprašal sem ga, ali lahko stori kaj, da bi Regino obvaroval, da je ne bi postavili na cesto. Bil je kaj kratak:

»GPU je prišla Maksa, torej je Maks sovražnik. Ne morem ničesar storiti za njegovo ženo.«

Skušal sem ugovarjati, toda mi je kar jasno pokazal, da je zame najboljšje, če se v to reč ne mešam. Potem je obesil slušalo.

Nato sem poklical tistega uradnika pri GPU, ki mu je bilo naročeno, naj prime Maksa. Prosil sem, naj mi takoj vrne moje osebne listine. Sklenil sem, da bom v tej stvari nastopil odločno. Močno me je presenetilo, ko je bil uradnik izredno vljuden.

Ko sem mu pojasnil razloge, zaradi katerih sem listine spravil v Maksovih prostorih, in ko sem se ponudil, da pridem tja ponje, mi je uradnik odgovoril:

»Poslal vam bom listnico s papirji takoj po slu, tovariš Krivicki!«

V pol uri sem imel svoje listine. Ponoči sem Regini pomagal urediti njene stvari tako, da se je lahko še to noč vrnila v rojstno mesto. Potrebni denar za pot sem ji naskrivaj dal jaz. Po skušnji sva vedela, da ji ne bi nič koristilo, če bi ostala v Moskvi, saj ne bi mogla moza obiskovati in mu tudi drugače nikakor koristiti. Ta čas je bilo celo prepovedano pošiljati političnim jetnikom obleko ali zavoje z živili.

Ko sem pa prišel v svojo pisarno, je bila prva naloga, da sem sestavil dve poročili o svojih odnosih do Maksa. Eno poročilo sem poslal predstojnikom v vojnem ministrstvu, drugo pa svoji strankarski celici. Storil sem to po nenapisani zapovedi, pa kateri je bil vsak član komunistične stranke zavezan, da natančno poroča o svojih odnosih do kogar koli, ki je bil obdol-

žen političnih zločinov. Če takega poročila nisi dal, je to veljalo za priznanje, da si kriv.

Po državi je drvel divji lov za vohuni. Po Stalinovi besedi je bila prva dolžnost slehernega sovjetskega državljanca, iskati vohune. Opomnil je bil, da »sovražniki ljudstva, trockisti in agenti nemške politične policije« preže povsod in prodrejo v vsak kot. Nasilniški stroj Jezova je ta opomin razlagal po svoje:

»Tožite se med seboj, ovajajte se, če hočete še dalje ostati med živimi.«

Vohunska bolezen je peljala tako daleč, da so ljudje ovajali prijatelje in najbližje svoje. Nori od strahu, obsedeni od divjega lova in pa zgolj v iskanju rešitve, so prinašali žrtve, nove in vedno nove žrtve na oltar GPU.

Sredi te poplave zapiranj in usmrteitev sem šel po svojih poslih, poročal sem Jezovu o zunanjih zadevah, ki jih je bilo treba rešiti, preden bi se vrnil v Holandijo. Med tovariši jih je bilo mnogo, ki so dvomili, da mi bo dovoljeno zapustiti državo. Ne da bi se oziral na to, sem si prizadeval, da bi nastavili ducat nadaljnjih, temeljito izučeni agentov, ki sem jih potreboval, da bi razširil svojo četo v tujini. Poslali so mi ljudi, ki so končali naše skrivne šole, da bi si jih ogledal.

Med njimi je bila tudi ameriška ženska, ki se je imenovala Kitty Harris, prav za prav pa se je pisala Katarina Karison. Pokazali so mi jo kot poprejnjo ženo Earla Browderja, komunističnega voditelja v Združenih državah, ki da je zaradi tega izredno zanesljiva. Ta čas sem potreboval ženskega agenta v Švici in posebno dobrodošla je bila imetnica ameriškega potnega lista.

Ko me je Kitty Harris poskala ter mi v zapečatenem ovojju prinesla svoje listine, sem zvedel, da tudi ona stanuje v hotelu Savoy. Bila je kakih štirideset let stara, temnih las, dobre zunanjosti in je že več let bila pri naši skrivni službi. O Browderju je dobro govorila.

Jutri: Razočaranje starega boljševiškega agenta.